

30.1.2024

Lausunto kunnossapitolain toimivuusarvioinnista

1. Onko toimivuusarviointi mielestänne riittävän kattava? Jos ei, mitä arvioinnista on jäänyt puuttumaan ja millaisia lisäselvitystarpeita tunnistatte?

Toimivuusarviointi on tehty kattavasti ja siinä on huomioitu hyvin osapuolten aiemmin antamia huomioita.

Toimivuusarvioinnista puuttuu kuitenkin arviointi alla olevilta osalta:

- a. KPL 3 § 5 momentti: *Kunta voi päättää, jos liikenteelle ei aiheudu huomattavaa haittaa, että määrätty katu tai kadun osa pidetään talvella kunnossa vain osittain taikka että määrätyllä kadulla tai kadun osalla ei torjuta liukkaita, jotta sitä voidaan käyttää kelkalla kulkemiseen. Liukkauden torjumatta jättämisestä on ilmoitettava.*
  - i. Toimivuusarvioinnissa (S. 45) tämän kohdan on tarkoitettu tarkoittavan kelkalla kulkemisen mahdollistamista (jätetään hiekoittamatta). Kouvolassa momenttia on käytetty, kun joku jalkakäytävä on päätetty jättää kokonaan talvikunnossapidon ulkopuolelle. (omakotialueen asuntokadun jalkakäytävä, jota ei voi hoitaa koneellisesti, esimerkiksi) Eli katu pidetään kunnossa osittain = Katu pidetään kunnossa vain ajoratojen osalta. Momentin mukaan "kunta voi päättää"; onko kyseessä silloin valituskelpoinen päätös? Vrt. 8 a §, jossa viittaukset 4 § 4 momentissa ja 8 § 1 ja 2 mainittuihin päätöksiin. Jos tehdään päätös, niin kuuluuko ehdotus olla julkisesti nähtävänä ennen päätöstä ym.?
  - ii. "Liukkauden torjumatta jättämisestä on ilmoitettava": mitä tarkoitetaan ilmoittamisella? Onko se "vain" ilmoitusasia vai pitääkö sekin päätösehdotus laittaa nähtäville ja tehdä valituskelpoinen päätös? Jos "vain" ilmoitusasia, riittääkö siitä liikennemerkin lisäkilpi ("ei talvikunnossapitoa") vai pitääkö siitä ilmoittaa, kuten kunnalliset ilmoitukset kunnassa ilmoitetaan?
- b. KPL 4 § 1 momentti: *Kadun kunnossapito kuuluu kunnalle. Tontinomistajan velvollisuutena on kuitenkin, jollei 8 §:stä muuta johdu, pitää tontin kohdalla oleva jalkakäytävä käyttökelpoisena poistamalla jalankulkua haittaava lumi ja ... (niin edelleen)*
  - i. mitä tarkoittaa "tontin kohdalla oleva". Miten määritellään "tontin kohdalla"? Kuntaliiton yleiskirjeen/ohjeen mukaan: Joskus voi syntyä epätietoisuutta siitä, kuinka laajalle tontinomistajalle kuuluvat jalkakäytävän talvikunnossapitotehtävät ulottuvat. Kunnossapidettävän jalkakäytävän ulottuvuus selviää viime kädessä katusuunnitelmasta, jossa määritellään muun muassa katualueen käyttäminen eri tarkoituksiin.

⇒ Tämä ei välttämättä ole selkeä vastaus asiaan ja ohjaa etsimään asiaa taas toisaalta. Pitäisi olla sanottu selvemmin laissa. Esimerkiksi, jos jalkakäytävän ja tontin välissä on 7 metrin leveä viherkaistale (kuitenkin kaavassa merkitty sekin katualueeksi). Onko jalkakäytävä silloin tontin kohdalla vai yleisen alueen kohdalla? Kumman kunnossapitoon jalkakäytävä silloin kuuluu. Tulevaan lakiin / lakimuutokseen tätäkin termistöä voisi selventää.

c. yleisen alueen luovuttaminen yleiseen käyttöön. Otettiin silleen kantaa arvioinnissa? En löytänyt, vrt. KRL 114 §

i. 114 §:ssä ehdotuksessa oli, että muun yleisen alueen kuin kadun luovuttamisesta yleiseen käyttöön on tehtävä päätös.

⇒ Sinällään, onko pykälä ristiriidassa sen kanssa, että 107 §:ssa todetaan, että suunnitelmaa ei 3 momentin mukaan tarvitsisi laatia myöskään, jos yleistä aluetta ei olisi tarkoitettu yleisön käyttöön. Yleisön käyttöön ei ole lähtökohtaisesti tarkoitettu esimerkiksi asemakaavan mukaista vaara-alueita, erityisalueita tai liikenneväylän varrella olevaa asemakaavassa viheralueena säilytettäväksi osoitettua suojaviheraluetta. Eli jos yleinen alue voi olla alue, jota ei ole tarkoitettu yleisön käyttöön, niin mitä tarkoitetaan 114 §:n yleisellä käytöllä? Arvioinnissa on kyllä otettu kantaa, että "yleinen alue" pitäisi määritellä tarkemmin (s. 41, 1 §)

ii. Sinänsä myös, yleisen alueen käyttöön luovuttamispäätös tuo uusia velvoitteita kunnalle. Perustetta, miksi tällaiseen on päädytty KRL:ssä, jäi selviämättä. Kouvola ei katso uuden päätöksen tuomista lainsäädäntöön hyväksi. Katujen osalta päätös tuo siihen rajoitettuille kiinteistöille velvoitteita. Onko tarkoitus, että myös yleisiin alueisiin rajautuvilla kiinteistöillä on joitakin velvollisuuksia yleiseen alueeseen nähden?

d. Lisäksi palaamme edelleen siihen, pitääkö erillisistä jalankulkupyöräteistä tehdä myös nykyisin kadunpitopäätös? Toimivuusarvioinnissa (kohta 2.2.1, s. 43) on sanottu, että tehtävänjako on sinällään MRL:n ja KPL:n välillä selkeä; MRL:ssä säädetään, milloin kadunpitopäätös tehdään jne...

MRL:ssä (86 §) sanotaan (kuitenkin), että *..KPL:n mukaiset velvollisuudet alkavat, kun katu tai kadun osa tyydyttää asemakaavan mukaisen toteutuneen maankäytön tarpeen jne...* Miten määritellään toteutunut maankäyttö kaavan mukaisilla yleisillä alueilla (eli jk-pp-tie kulkee esim. puiston halki)? Vai onko jk-pp-tie MRL:n mukainen katu lainkaan?

2. Mitä mieltä olette toimivuusarvioinnin havainnoista liittyen katujen ja yleisten alueiden kunnossa- ja puhtaanapitoa koskeviin säännöksiin (lain luvut 2 ja 3)?

- a. Jalkakäytävien talvikunnossapito
- i. kenellä vastuu; vaikea valinta:
- ⇒ jos kunnossapito olisi kiinteistöillä, on muistettava, että myös kunnalla on kiinteistöjä. Kunnan auraaja / hiekoittaja ajlee siellä täällä ja auraa pieniä pätkiä (esim. kapeat puistokaistaleet); yhtäaikainen kunnossapito muiden kiinteistöjen kanssa hankalasti yhteensovitettavaa. Huomioitavaa on myös se, etteivät konetyöt (auraus & hiekoitus) onnistu keskeltä penkkaa poistuen tai penkasta jalkakäytävälle siirtyen (jos naapuri ei ole hoitanut omaa kohtaansa..)
  - ⇒ jos kunnossapito olisi kunnalla, niin nykyinen vaatimus ”koneellisesta kunnossapidosta” ei aina onnistu.
- b. Tonttiliittymien kunnossapito vaatisi huomattavia lisäresursseja (kalusto, henkilöstö), vastuukysymykset, onko esimerkiksi vanhusväestön olosuhteiden parantaminen yhdyskuntarakentamista koskevassa lainsäädännössä määriteltävä asia.
- i. Huomioitava jatkotyöskentelyssä, että talvikunnossapito on muutakin kuin auraamista. Liukkauden torjunta (tontin omistajan aikataulussa...?), liukkaudentorjuntamateriaalin poisto, ym, ym. Resurssien ja aikataulutuksen kannalta emme kannata kokonaisvastuun ottamista kunnalle (talvi)kunnossapidosta.
- c. Kunnossapitovastuun siirto kunnalle (kohta 2.2.2) 8 §:ään on kirjoitettu, että tulisi tarpeettomaksi, mikäli jalkakäytävien talvikunnossapitovastuu siirrettäisiin kunnalle. 8 §:ssä on kuitenkin mainittu myös tonttiliittymät. 8 § ei siten tule tarpeettomaksi, jos/KUN tonttiliittymien kunnossapito (ml. talvikunnossapito) jää edelleen tontin omistajalle. (ks. lausuntomme kohta 2.b)
- d. Kohta 2.2.2, 8a§: arviointiin on kirjoitettu, että:
- 8a §, ilmoitus kunnossapitovastuun siirtoon liittyen**
Jatkovalmistelussa on syytä miettiä pykälän tarvetta ja modernisointia. Tämä pykälä voidaan poistaa, mikäli katujen kunnossa- ja puhtaanapidon vastuita siirretään kunnille aikaisemmin esitettyjen tarpeiden mukaisesti. Toisen momentin vaatimus todisteellisesta tiedoksiannosta on koettu hallinnollisesti raskaaksi, sillä päätökset voivat koskea laajoja alueita
- ⇒ Kyseinen pykälä on luvussa 2, joka käsittelee kunnossapitoa. Puhtaanapidon vastuiden siirto ei koske tätä pykälää. (ks. alleviivaus)
- e. Luku 2.2.3 (Puhtaanapito), 9 §: sisältöä voisi tarkastaa. Nyt tontinomistajan velvollisuuksiin kuuluu pykälän mukaan myös

rikkaruohon poistamisen ajoradalta ja jalkakäytävältä. Ehkä se on vähän liikaa vaadittu....

- f. Puhtaanapidon kokonaisvastuu kunnalle ei ole käytännössä mahdollista / resurssit.
  - i. Luku 2.2.3. 10 §: arvioinnissa on esitetty(?), että kadun puhtaanapito siirrettäisiin kunnalle. Emme kannata. Puhtaanapitoa suoritetaan pääasiassa käsityönä, ei koneellisesti. VALTAVA resurssikysymys, jos kunnan työntekijöiden pitäisi käydä läpi asuntokatujakin muutaman kaljatölkin tähden, jos niidenkään... Ja edelleen VALTAVA resurssikysymys, jos pitäisi ryhtyä ostamaan koneita, jotta puhtaanapito voitaisiin hoitaa koneellisesti. Emme kannata puhtaanapidon siirtoa kunnalle.

3. Mitä mieltä olette toimivuusarvioinnin havainnoista liittyen kaduilla ja yleisillä alueilla tehtävien töiden sääntelyyn?

- a. Kunnan oikeus tietojensaantiin kaduilla ja yleisillä alueilla tehtävien töiden yhteensovittamiseksi on ensiarvoisen tärkeää.
- b. Yhteisrakentaminen ei toteudu halutulla tasolla ja on siksi kuntalaisille pidempiaikainen haitta, kun katuja revitään auki usean eri toimijan vuoksi. Pahimmillaan siten, että seuraavalla viikolla alueelle on tulossa seuraava kaivaja, vaikka alue on vastikään loppukatselmoitu edellisen kaivajan kanssa. Kuntien on voitava hallinnoida aikatauluja ja siten saada yhteensovitettua eri työmaita.
- c. Sanktiot on erittäin tervetullut lisää.
- d. Töiden ketjuttaminen ja töiden laatu. Siitä on hyvin sanottu, että pätevyysvaatimukset lisätään lakiin, tällöin alimmallakin tasolla on riittävästi osaamista, joka parantaa väliaikaisten liikennejärjestelyiden laatua työmailla sekä sujuvoittaisi myös lupaprosessia.